

६० यमानिकायाः “असक्तं खेटिनी दोर्भ्यां चतुर्दोर्भ्यामसौ-
म्ययोः । शूलवाणधरा याम्ये धनुःशक्तिकरान्यतः ।

शकटस्यातिघोराया क्षीरयणां यमानिका” ।

६१ विडाल्याः “माज्जारस्या विडाली च विडालाक्षी भवेत्
सिता” ।

६२ रेवत्याः “वामे तूष्णश्च खट्वाङ्गं शूलं टङ्गश्च बिभ्रती । कथा
पिशाचवक्त्रोऽग्रा कपालस्या च रेवती” ।

६३ पूननायाः “कुशलयष्टिद्वामे भिन्दीपालकपालभृत् ।
कुण्डाभा पूतना तत्रात्रा विकताया शवस्यिता” ।

६४ विजयान्तिकायाः “कर्त्तरीशूलभृद्याम्ये वामे सुखकपा-
लिनी । श्वेतवर्णा हृषाकृटा विजया विजयप्रदा” ।

ब्रह्मणः विष्णुधर्मोत्तरात् “ब्रह्माणं कारयेद्विद्वान् देवं सौम्यं
चतुर्भुजम् । बद्धपद्मासनन्तुष्टं तथा कृष्णाजिनाम्बरम् ।
जटाधरं चतुर्बाहुं समहंसरथस्थितम् । वामे न्यस्तो-
त्तरकरन्त्यैकन्दोर्युगं भवेत् । एतस्मिन् दक्षिणे पाणा-
वक्षमाणा तथा शुभा । कमण्डलुं द्वितीये च सर्वाभरण-
धारिणम् । सर्वलक्षणयुक्तस्य शान्तिरूपस्य पार्थिव ! ।
पद्मपत्रदलाग्रामं ध्यानसंसीलितेक्षणम् । अर्द्धयाङ्गा-
रयेदेवं चित्रे वा वास्तुकर्मणि” ।

आदित्यपुराणे तु “पद्मपत्रासनस्य च ब्रह्मा कार्यचतुर्मुखः ।
साम्रित्यो तस्य कर्तव्या वामोत्पलङ्गता तथा” ।

प्रजापतेः “आदित्यवर्णं धर्मज्ञ ! साक्षमाणाकरं तथा । रूपं
पूर्वोदितं कार्यं रूपमन्यज्जगत्यतेः” ।

लोकपालब्रह्मणः “हंसयानेन कर्तव्यो न कार्यश्च चतुर्मुखः ।
ब्रह्मास्त्रमपरं रूपं सर्वकार्ये प्रजापतेः । अक्षस्रत्वं
पुस्तकञ्च धत्ते पद्मं कमण्डलुम् । चतुर्वक्त्रा तु सावित्री
श्रोत्रियाणां गृहे हिता” ।

विश्वकर्मणः “विश्वकर्मा तु कर्तव्यः सुरस्रत्नधरः प्रभुः । सन्दं-
शपाणिर्हि मुञ्जस्त्रेजोमूर्तिधरो महान्” ।

धर्मस्य “चतुर्वक्त्रं चतुष्पादचतुर्बाहुः सिताम्बरः । सर्वाभरण-
वान् श्वेतो धर्मः कार्यो विजानता । दक्षिणे चाक्षमाणा
च तस्य वामे च पुस्तकम् । मूर्तिमान् व्यशयास्तु कार्यो
दक्षिणभागतः । वामभागे ततः कार्यो हृषः परमरूप-
वान् । कार्यो पद्मकरो भूषि विन्यस्तौ तु तथा तयोः” ।

ऋग्वेदस्य विश्वकर्मशास्त्रात् “ऋग्वेदः श्वेतवर्णः स्यात् द्विभुजो
रासभाननः । अक्षमालाधरः सौम्यः प्रीतश्चाध्यवनोद्यतः” ।

वामवेदस्य “नोचोत्पलदलाभासः सामवेदो हयाननः । अ-
क्षमालान्वितो दक्षे वामे कम्बधरः ऋतः” ।

यजुर्वेदस्य “अजास्यः पीतवर्णः स्यात् यजुर्वेदोऽक्षस्रत्नधृक् ।
वामे कुलिशपाणिस्तु भूतिदो मङ्गलप्रदः” ।

अथर्ववेदस्य “आथर्वणाभिधो वेदो धवलो मर्कटाननः । अक्ष-
स्रत्नश्च खट्वाङ्गं विभाणोऽयं जयप्रियः” ।

शिखायाः “शिखा शुभ्राभयकरा ज्ञानस्रष्टान्विता शुभा । बा-
ह्वक्षत्रा सङ्गुण्डिका द्विभुजा दण्डपङ्कजा” ।

कल्पस्य “कल्पस्तु कुक्षदाभासो वायसासो महोदरः । दण्डी
कुण्डोघरोऽङ्गस्यो मेखलाकुण्डलान्वितः” ।

व्याकरणस्य “सितं व्याकरणं ज्ञेयं मयूरास्यं धटोदरम् ।
वीणाकजान्वितं दिव्यं दिव्यवस्त्रविभूषितम्” ।

निरुक्तस्य “इन्दुवर्जिर्मलं शान्तं वक्त्रं जयोदरम् । पाश-
पङ्कजहस्तं स्याच्चक्षत्रं सपुस्तकम् । नरकमिति
निर्णीतं कन्दोनिर्णीयतेऽधुना” ।

कन्दस्य “जवाकुसुमसंकाशं कन्दो ज्ञेयं विपश्चिता । चक्षोरा-
खङ्गपाचन्तु यत्किं बिभ्रच्छिखान्विताम् । लोहकुण्डल-
कोपेतं प्रवालकतकुण्डलम्” ।

ज्योतिषस्य “ज्योतिषं तु विडालास्यमिन्द्रोपनिभं शुभम् ।
अक्षस्रत्वं कर्णं बिभ्रद्भस्त्रयोर्दक्षवामयोः” ।

मीमांसायाः “सोमकान्तिसमाभासं मीमांसाशास्त्रसूचकम् ।
अक्षस्रत्वं दधहृत्ते सुधापूर्वघटं करे” ।

न्यायस्य “अतस्तीपुष्पवङ्गाशो न्यायो ज्ञेयो विपश्चिता । विं-
हासो दक्षिणे मूलं ध्वजं वामकरे दधत्” ।

धर्मशास्त्रस्य “धर्मशास्त्रं सितं शान्तं चावक्त्रं कलासनम् ।
सुक्राजपाचभृत्ते तृषाहस्तान्तु वासतः” ।

पुराणस्य “पुराणं चम्पकाभासं शुक्लवक्त्रं चतुर्दशम् । अक्ष-
स्रत्वं हृदये ज्ञेयं नानाभरणभूषितम्” ।

इतिहासस्य “इतिहासः कजाभासः गूकरासो महोदरः ।
अक्षस्रत्वं घटं बिभ्रत् पञ्चजाभरणान्वितः” ।

धनुर्वेदस्य “पीतवर्णो धनुर्वेदः पिकवक्त्रो महातनुः । रत्न-
मालावर्जिं धत्ते मस्तके भूषिता जटा” ।

आयुर्वेदस्य “आयुर्वेदो हरिद्राभो वानरासो विशाखधृक् ।
अक्षस्रत्वं सुधाकुम्भं विभ्रदारोग्यदो भृशम्” ।

नृत्यशास्त्रस्य “नृत्यशास्त्रं सितं रम्यं मृगवक्त्रं जटाध-
रम् । अक्षस्रत्वं त्रिशूलश्च विभाणश्च त्रिचोचनम्” ।

पञ्चरात्रस्य “पञ्चरात्राभिधं शास्त्रं धवलं हृषभाननम् । अक्ष-
स्रत्वं हस्तं धत्ते वनमालाविभूषितम्” ।

पाशुपतस्य “शास्त्रं पाशुपतं शुभ्रं व्यावक्त्रं जयोदरम् ।
स्रत्नपालधरं भीमं व्याघ्रचर्माम्बराढितम्” ।